

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hére 1 frt.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos,
Kutasi Imre.
Szerkesztő:
Katona Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1864. sz. Dr. Dusóczky háza
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly háza
Hirdetések a legmérésre alkalmasabb árú mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Cseh elfogultság.

Debreczen, nov. 4.

Azon nem csodálkozunk, ha az ifjú cseh agitátorok politikai fanatizmusok által elragadtatva, silány érvelésekkel azon nagy alkotást kisebbitik és annak az erősségnek kapuját döngetik, a melyet Deák Ferencz 1867-ben a korona és a nemzet között létrehozott. Azon sem csodálkozunk, hogy elfogultságokban minden idegen bevitt elleneznek, de az az agitáció már boszszantó, mely hónapok óta nyíltan s egyre fokozódó mérvben folyik a magyar liszt ellen, mely már nem mérhető a neveltség ugyanazon mértékével, mint az előbbiek, mert itt gazdasági kölcsönhatásról, fontos anyagi érdekekről s nem pusztán érzelmek- és nézetekről van szó. Ez az agitáció szóvá is tétetett a pénzügyi bizottságban s egyúttal a retorsio eszméje is felvetetett. Az a válasz, melyet ez ügyben Lukács Béla kereskedelmi miniszter adott, teljesen megnyugtat ugyan bennünket a jelenre, de egyúttal föltette aggasztó perspektívát nyit a jövőre nézve. A miniszter konstatálta ugyanis, hogy az agitáció csak magánjelleggel bír s eddig még a forgalom csökkenését nem vonta maga után. Az is megnyugtató, hogy az osztrák kormány az ily agitációval szemben, ha az konkrét alakot ölt, azonnal és önkéntesen megteszi az intézkedéseket.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Párisi utitörténet.

Írta: Harsányi Sándor.

A párisi ker. ifjak társasága által Nancyba rendezendő kirándulás programját tartva kezében, épen Hamletként a menjek, ne menjek kérdése felett valék döntendő, midőn a boulevardon hemzsegtő tömeg közül felment nevezett egyesület titkára Paul Theisz köszönt barátságosan, s kéri részvételemet az egyesület által rendezendő ünnepélyre.

A „könnyű Katót tánczra venni, ha magának is van kedve” közmondás erejénél fogva nem haboztam csak egy pillanatig a visszahuzódástól, s a szép vidék és kilátásba helyezett magas élvezetek rábírtak, hogy részvételemet megígérjem a titkár urnak.

A rendez-vous esti 6 órára volt kitűzve a ker. ifjak párisi egyesületének nagyszerű épületében, a faubourg Montmartre 4. számú palota egyik salonjában.

Nem akarok ide nem vonatkozó morális fejtegetésekbe bocsátkozni a felett, hogy mily jótékony és nemesítő hatást gyakorol ugy szellemi mint erkölcsi és általában testi fejlődésére az ifjaknak ez egyesület, csupán csak azt kívánom megjegyezni, hogy nincs egyesület, mely a kereszténység magasztos rendeltetését oly nemesen fel tudná fogni, mint társaság, viselje bár az zászlaján a „Jézus társasága” czímet, mely oly áldásosan működhetne a morális süllyedés és romlottság egy-egy hatalmas metropolisában — mint ez a ker. ifjak társasága Párisban.

De a miniszter egyúttal elismeri, hogy ha ez az agitáció tovább tart, annak igen veszélyes következményei lehetnek s esetleg a mi részünkről ellenrendszabályokhoz vezethetnek.

A hogy mi látjuk a viszonyokat, alig tehető fel, hogy Csehországban egyhamar kijózanodnak s higgadtan mérlegelni fogják azokat az „esetleges következményeket”, melyekre Lukács miniszter czélt. Sőt nagyon alaposan gyanítjuk, hogy az agitáció tovább fog folyni, egyelőre még csak „magánjelleggel”, de hova-tovább elveszti majd az agitáció magánjellegét s az osztrák kormány oly konkrét helyzettel áll szemben, mikor már késő lesz minden intézkedése. Hogy megvan nagy mértékben a hajlam az agitáció folytatására, azt elárulja a „Hlas Narodá”-nak az az ostoba sophismája, hogy a vámközösség nem ad jogot a magyaroknak arra, hogy kényszerítsék a cseh fogyasztókat a magyar liszt vásárlására.

Hisz nem is erről van szó. Annyira nem, hogy a cseh malmok sorra buknak a saját-élhetetlenségük — s a miatt, mivel a cseh fogyasztók keresik a magyar lisztet, — a cseh lisztet pedig negligálják. Mi nem kérvünk arra jogot, hogy kényszeríthessük a cseh fogyasztókat lisztünk vásárlására, de megköveteljük, hogy lisztünk fogyasztóit ne terrorizálják s fenyegezzék a hazaárulás vádjá-

val és boycottal. Ez már igenis belevág a vámszövetségbe, mert a szabad forgalomnak egyenes megakasztását czélozza.

Ha erre a térére lépünk, előbb-utóbb, de föltétlenül el kell jutnunk oly állapotokhoz, melyek veszedelmesen hasonlítanak a vámháboruhoz. Nem csupán vámmokkal és tarifákkal, de erkölcsi kényszerrel is lebet sorompókat felállítani s a cseh agitáció a magyar liszt ellen ezt és csakis ezt akarja.

Hát mi nem firtatjuk, hogy melyikünknek van több veszteni valója, ámbár a csehek könnyen kiszámíthatnák. Ha ők a magyar lisztet tiltják ki, mi viszont az összes cseh iparágakat boycottolhatjuk. Mi legfeljebb idehaza sütjük kenyérré a megmaradt lisztet, de ők is megsüthetik aztán posztójukat, kézműauikat, gombjait, üvegjüket és porcellánjukat.

De az ügy, ha már ezt a fordulatot veszi, nehezen korlátozható esupán Magyarország és a cseh tartomány ügyévé, mert igen könnyen kipattanhat belőle a vámszerződés revíziójának kérdése. S Isten a megmondhatója, hol áll meg a kérdés, hogyha egyszer konkrét esetek forognak fenn, melyek a vámközösség elleneinek hatalmas fegyvert szolgáltatnak. Nekünk, kik a közös vámterületben a dualizmus egyik fontos tényezőjét látjuk, épp ebben a tekintetben vannak igen nagy aggodalmaink. Nem a kétfarku oroszán hetven-

Nancyba. Ott ez állott: „expr. train: 8:25 du soir.”

Annál jobb, gondoltam magamban. Este 8-kor beülök egy kényelmes coupéba, s ott Nancyba érkeztemig, reggeli 5 óráig kényelmesen és nyugodtan fogok aludhatni.

8 óra 22 perczkor már benn ültem egy II-od osztályu kocsiban, s egyedül lévén, fesztellenül neki vetkőzve, igyekeztem magamnak kényelmet varázsolni a meglehetősen kevés csinnal kiállított kocsiban.

Ez némileg sikerülvén, legközelebb és legelőbb vágyam az volt, vajha el is tudnék aludni. Hogy azonban ez az óhajom, csak hiu ábránd vala, azt megmutatta a következés.

Alig adta meg a conductor a 3-ik fűtülést, jelezve, hogy vonatunk utra készen áll, s alig helyezkedtem el én is coupémban, áldva — sajnos nagyon is korán! — az isteni végzetet, mely ily kényelmes nyughelyet jelölt ki ez éjjeire is számomra: midőn éktelen láрма és ezivakodás hangjai ütötték meg fületem, melyre látatlanul is rá ismertem, hogy ez a „gyöngébb nemen” levők valamelyikétől ered; kevésre rá pedig a már indulni kezdő vonaton coupém ajtaja kinyitott, s azon egy meglehetősen terjedelmes asszonyság dobálta be 9—10 féle kalap és toilett skatulyáit, majd egy tőlem eléggé nem méltányolható szökéssel benn termett coupémban, maga után vonva egy gyönyörű lánykát, kibén a szőke francia szépség ideálját láttam megtestesülve.

Hogy utazási intermezzóm ilyen váratlan fordulata rám kellemes hatást tett, azt bizonyíthatom úgy hiszem felesleges.

Könnyen megszámlálhatnám azt a néhány

Nagyf. Balogh F. theol. tanár ur ajánló levele folytán feledhetlen kedves ismeretségébe jutottam a párisi prot. theol. fakultás érdemében gazdag tisztos igazgatójának, Menagdh tanár urnak, ki viszont fentnevezett egyesületbe vezetett be. Az ő ajánlata folytán szabadjegyben részesültem az egyesület nyújtotta minden előnyökkel szemben. — Így történt aztán, hogy meghívást kaptam a társaság által Nancyba rendezendő kirándulásra is.

Ez ut folyamán nolens-volens részesévé lettem egy kis, — talán nevezhetem — kalandnak is, melyet abban a reményben, hogy az illető személyek, kikről leírásomban szó lesz, jelen soraimat olvasni nem fogják, közlök.

A ker. ifjak társaságának rendezőbizottsága tehát, mint fentebb is említém, programjában a rendez-vous-t esti 6 órára tűz ki, a Strassbourg boulevard végén fekvő nyugati pályaudvarban.

Jóllehet azonban közvetlen közelében laktam e pályaudvarnak, mégis lekéstem a 6 órai vonatról, de a mely körülményt én hajlandó vagyok a francia felsőbb-konyhaszat egyik elvének betudni, mely is némi illetetlenséget lát abban, hogy az ételek pontban a megrendelt időben tálaltassanak fel. mit én ez esetben is szomorú megnyugvással vettem tudomásul.

Denique háromnegyed hét lehetett, mire úgy a hogy megebédeltem (a francziák este 6—7 közt veszik a nagy ebédet) a rám nézve mindig keserves emlékü vajás és olajos eledelekből, mire pedig kiértem az állomásra, hetet kondította a közel fekvő székesegyház toronyórája.

A vonat már ekkor természetesen rég elindult, én hát egy utmutatóhoz folyamodtam, megnézendő, mikor indul a legközelebbi vonat

kedése az, mely meghökkenett bennünket, hanem annak a végiggondolása, hogy micsoda krízisek támadhatnak nyomában. Mert ha egyszer a retorziókra kerül a sor, akkor alig marad csupán annyiban, hogy ők ütnek, mi meg visszautunk, hanem akuttá válik, vagy akuttá tétetik egy oly kérdés, melyet bolygatni különben nem volna okunk, de a mely, ha egyszer megbolygattatik, beláthatlan fejleményeket idézhet elő.

Már pedig a csehek sokkal jobban beleélték magukat magyarellenés fanatizmusukba, semhogy a saját jóvoltukból véget vessenek agitációjuknak. Az iránt ugyan nyugodtak vagyunk, hogy a mi kormányunk ébren lesz, de az osztrák kormány is nagyon bölcsen tenné, ha idejekorán elejét venné annak, hogy az agitáció terrorizmussá fajuljon. A kivételes hóborttal szemben kivételes eszközök kellene, különösen mikor e hóbort oly messzemenő érdekeket fenyeget, mikhez képest az egész ifju cseh frequentia érzékenysége a nullánál is kevesebb.

— Országgyűlés nov. 3-ikán. A t. ház homlokzatán gyászlobogó jelzé Irányi Dánielnek halálát. A folyosón szokatlanul nagy volt az élénkség s különösen a függetlenségi pártnak tagjai jelentek meg nagy számban. Midőn az elnök az ülést megnyitotta s meleg hangon emlékeztetve meg a puritán hazafi elhunytáról, megette propozícióját az iránt, hogy a ház miként fejezze ki részvétét az elhunyt nemes férfit iránt, ünnepélyes jelenet következett. A függetlenségi párt részéről Eötvös Károly, a kormánypárt részéről Bokross Elek, a nemzeti párt részéről gr. Apponyi Albert és a pártja részéről Ugron Gábor szólaltak fel s egyértelműen Irányi nagy érdemeinek hangsúlyozásával járultak hozzá, hogy a ház részvétének és elismerésének jegyzőkönyvében adjon kifejezést, hogy a megboldogult a ház költségén temetessék el, hogy koporsójára a ház koszorút helyezzen s hogy temetése napján a ház ülést ne tartson. A kegyelet e szép megnyilvánulása után a ház mejdnem vita nélkül lelargyalta az

alkalmat, midőn Párisban női társaságban részt venni szerencsés lehettem.

Örömmel még nagyobb lett, midőn megtudtam, hogy jó darabig együtt utazunk.

Egy darabig szótlanul ültünk egymással szemben.

A vonat már elindult, midőn a fiatal lány ajkairól egy el nem titkolható sóhaj lebbent el.

Az idősebb nő, kiről később megtudta, hogy emennek anyja, megszólította:

„Csak ne kezd már rá újra a sirást! Nem szégyenled magad menyasszony létedre sirni, mint egy kis gyermek! Aztán meg mit szólnak hozzá „Toul“-ban, ha kisírt szemekkel látnak meg?”

A gyönyörű kisasszony daczosan vette fel kicsiny fejét e dorgáló szavakra, s nekem úgy tetszett, mintha összeráncolt szemöldökével a szülei önkény ellen tiltakozva mondotta volna: csak azért is sirok, miért kényszerítetek ti engem, hogy menyasszony legyek, mikor még virulni akarok! Miért akarjátok, hogy férjhez menjek ahoz, kit még nem is láttam s kit ti választottatok ki az én számomra, s ki iránt én sem most, sem soha szerelmet érezni nem fogok!

Én látónki szemekkel nem bírok, prófétálni nem szoktam de megvalloim ezuttal annyira eltaláltam e lány gondolatait, mint ha szívéből olvastam volna azokat, s mintha nekem megadott volna az a varázshatalom, hogy a nők titkos gondolatainak nyomára jöjjenek, minek megvalloim birtokában lenni igen szeretnék.

A szép fiatal lány épen mellettem ült.

Alkalmam nyílt tehát őt közelebről szemügyre venni s gyönyörködni hullámozó aransárga hajától fogva le egész parányi lábáig.

Nagy fekete szemével olyan ártatlanul nézett rám, mintha nálam keresett volna védelmet

igazságügyi bizottságnak két s a közigazgatási bizottságnak egy jelentését. Az egyes jelentéseknél az előadón kívül felszóltak; Horánszky Nándor, Holló Lajos, Wlassits Gyula és Teleszky István. Wlassits ezentul szólott először a házban s bár az alkalom kicsiny volt, a kész szónok s kitűnő parlamenti erő már is kiértett belőle. Az ülés végén a ház legközelebbi munkarendjének kérdésére került szóba.

— Szapáry utja. A féléhivatalos „Pol. Korr.” a következőket jelenti: Az a föltevés, hogy Szapáry miniszterelnök bécsi utja a magyarországi függőben levő kérdések megoldásával áll kapcsolatban, teljesen téves. Még jogosulatlanabb az az állítás, mely szerint ez utazásnak az lett volna a célja, hogy határozzon az állítólagos kabinetválság ügyében. Ily válságról csak akkor lehetne beszélni, hogyha a kabinet tagjai közt levő nézeteltérések kiegyenlítése lehetetlen volna. Ezt azonban eddig éppenséggel nem lehet állítani. A függő kérdéseket a Szapáry elutazása előtt tartott minisztertanácsban nem is tárgyalták, ez csak ezután fog történni. A kormány és a kormánypárt részéről meg fog történni minden, hogy határozott programhoz és teljes egyetértéshez jussanak.

— Jelentés a közoktatás állapotáról. A vallás és közoktatásügyi miniszternek a közoktatás állapotáról szóló 24 jelentéséből a közoktatási tanács mult tanévi működéséről s a kisdé-óvásról és a népiskolai oktatásról szól. E jelentés minden része örvendetes haladásról tesz tanúságot; népoktatási intézeteink számban szaporodtak s hazefias szellemben erősödtek; a kisdé-vasi törvény végrehajtásában előrehaladtunk. A közoktatási tanács pedig nagy buzgóságot fejtett ki a tantervek, utasítások és szabályzatok készítésében.

Az 1848—49-i országos erekllyetár.

„El ne feledd a mezőt,
A hol érted a bátrak elestek.”

Ezt a verset dicső Vörösmartink fordította angolból és tette közzé az ötvenes évek elején; és akkor mindenki tudta, hogy kinek szól és mit jelent ez?

Olyan sor ez, hogy kerembe kellene foglalni,

a szülei szigor hajthatatlansága ellenében, bájos apro kacsockáit pedig olyan imádatra méltó alakba rakta össze, hogy formaliter buzgóságra ragadott engem is.

Testét választékos izléssel összeállított utazó ruha fedte, mely egyszerűségével, de a mellett eleganciájával ragadta meg az én figyelmet is, ki pedig valószínűleg nem vagyok hivatalva arra, hogy a toilett kérdést csak egy fokkal is előbbre vigyem.

Ujságot vettem kezembe olvasást erőszakolva magamra, rövid időn azonban azt kellett tapasztalnom, miszerint ismét a szöke szépség bámulataiba merültem el.

A kíváncsiság győtrött, hogy megtudjam e szép lány szenvedésének okát.

Nem tagadom e mellett bizonyos férfiúi önértet is vett rajtam erőt, melynél fogva szerettem volna e történetben a megszabadító hős szerepét játszani, ki a mesebeli traditiohhoz híven, ilyen meg ilyen gonosz mostohák keze közül ezer meg ezer veszély elhárításával szökteti meg az ő „llonkáját”.

Sokáig és hosszasan néztem szép fekete szemét; elmerülve azoknak sötét éjjelébe, épen úgy, mint a hogy elmerül a természetvizsgáló az astrologiai tünemények; a csillagok járásának vizsgálatába; vagy mint a hogy elmerengve nézni szokták a tengerparton a tornyosuló hullámokat, vagy a tükör sima víz felületét, vagy pedig estétként elálmosodva a méla természetet, a holdvilágos éjszakát.

Mindig különös szeretettel viseltem a barnák iránt, de most e szép szöke lányt látva, megingott előszeretettel irántok, sőt mi több, határozatlan elhűtlenné lettem.

A lányt 16—17 évre, anyját 38—40 évre becsültem. Jól lehet ez utóbbinak arczán is fel

hogy minden magyar ember szobája falára függesse föl örökös figyelmeztetőül.

Mert lehet valaki a főnnálló törvényes alap becsületes hive, az uralkodó háznak, a monarchiának legtántorithatlanabb védője, lelkesedhetik a királyért, híven, hogy Ferencz József érdemeiből arra, mint Mátyás óta bármely előde; de nincsen olyan ár, a miért szabad volna fölradunk a 48—49-i küzdelem emlékéit; mert viszont ez a küzdelem képezi négy század óta lefolyt életünk — sőt talán egész történetünk — legdics- teljesebb korszakát.

Mert illő hála és kegyelet Bethlen, Bocskay, Thököly, Rákóczy neveinek, de mindezek diadalai nem voltak teljesek. Egyedül csak a 48—49-i mérközés bizonyította be, hogy erősebbek vagyunk Ausztriánál.

És ha, mert ennek el kell következni valamikor, tán közelebb, egy nagy nemzetközi háboru után, e monarchiában nemcsak a politikai, de a katonai vezetés is a mi kezünkbe kerül, ennek a szerencsés, természetes fordulatnak is a 48-iki cselekvés tette le az alapját. Ebből a fölfogásból indulva ki, hiszem én, hogy eme fényes korszak emlékének művelése egyáltalán nincs ellentétben az uralkodóház iránt elvállalt kötelezettségünkkel.

Biztató tünetnek tartom annál fogva, hogy az ifjabb nemzedék ez idők kultuszának mint egy állandó templomot igyekszik emelni, összegyűjtve az erre vonatkozó emléktárgyakat.

Sokszor eszembe jut egy hajdani gazdasági szaklapnak remek jelszava:

„Hozzunk mezőgazdaságunkba helyes arányokat.”

Helyes arányokat! Igenis ez elvet kell szem előtt tartania a leggazdagabbak népeknek, de annál inkább a szegényebbeknek.

Ne szórjuk ki a mi kevés pénzünk, a föllegekre vagy a kevésbé sűrű sűrűre. Tartunk helyes egy más utánt abban, mi a leghasznosabb? és ezt szerezzük be legelőbb.

Egyes városok monográfiájára, egyes szakmák leírására, a miket senki nem olvas: immár sok ezeket, tán százazreket meghaladó összegeket adtunk ki eddigéig. Hogy a juhásznak milyen a görbe botja, hogy a halásznak milyen a vörös-sája, pipája, dohánytartó kostöke; ez talán még is oly ága a tudásnak, melynek művelésével még nem vetjük meg nemzeti létünk, függetlenségünk alapját, sem pedig az európai tudományos vilá-

voltak még fedezhetők az eltűnt, de még most is gonddal ápolt, szépség nyomai.

De alatt lassanként besötétedett. Különbem sem ingerkezett valami tiszta, holdvilágos éj. Az égen uralkodó apró felhőcskék elfödtek a tündöklő csillagokat, a vonat őrült zakatolása pedig nem engedte meg az ábrándozást.

Láttam, hogy két utitársnőm el van törődve s pihenni vágyik.

Engedelmet kértem és nyertem, hogy a lámpa-redőt lezuhassam.

A mama ajkairól ellebbenő hatalmas ásitás adta tudtomra, hogy aktualis dolgot műveltem.

Kevesre rá a félhomályban anya és lánya duettet aludtak.

Én magam részéről ez éjjel keveset aludtam, hacsak valaki készpénznek nem akarja venni az álmodozást, mire alkalmat szolgáltatott szép utitársnőm bajaiba való elmerülésem.

Körülbelül 3 óra lehetett, midőn felébredtek. Gerardme-nél voltunk. Különbem is fel kellett volna őket költenem, mivel más vonatra kellett átszállanunk.

A vonat 30 percet állott.

Nagyon ügyeltem rá, hogy az átszállásnál valamiképp szem elől ne tévesszem őket, s csakugyan ismét sikerült kellemes társaságukba jutnom.

Mikor elhelyezkedtünk új kocsinkban, az asszonyság felállott s kihajolva az ablakon, kérdezte a kondoktort, ha vajjon volna-e még annyi ideje, hogy a vonatról leszállva a bassetbe lemenne?

— Igen asszonyom — válaszolt udvariasan a kondoktor — de csak azon feltétel alatt, ha nem sokáig időzik ott.

— Nos, jól van, fordult ezután lányához. Én lemegyek fiam a buffetbe, te pedig hagyd

got mozgató nagy kérdések megoldásának dicső versenyében részt nem veszünk.

A létért való küzdelem lázas versenyében munkálkodó mai és későbbi ivadéknak szüksége lesz arra, hogy lőtás-futása közben olykor megállítsa, a főnnebb idézett fölírat, melyet az állandó országos ereklyetár homlokzatára vélnék fölvendőnek, nagy arany betűkkel:

„El ne feledd a mezőt, a hol érted a bátrak elestek.“

És erre éppen olyan hely volna legalkalmasabb, a minő éppen kérdés tárgyává is lett, a városliget előtti király pavillon. Távol a város úzér zajától, az üdülés, ábrándzás a kedvelt menhelyén a szemléldő épen a kellő hangulatot és időt nyeri az emlékek fölötti kegyeletes elmélkedésbe való elmerülésre.

Talán csak fölösleges mondanom, hogy a budapesti városligetet értem?

De talán még se; mert különös az, hogy a természeti törvényekkel merőben ellenkező jelenségekkel találkozunk ez uj órában. Hogy a gyöngébb tudja legyőzni az erősebbet, a kisebb a nagyobbat, a személyes helyi érdek az országosat, német Esztergom Budapestet, Arad, Kolozsvár Budapestet.

Mert ez utóbbi két város is gyűjteni kezdi a 48-49-diki szabadságharc emléktárgyait. És ez fölöttebb dicséretes, nemes igyekezet. Minden nagyobb környékkel bíró magyar városnak azt kellene tennie. Nem azért, hogy a mi ez örökké emlékeztetés időből fennmaradt, mindent összegyűjtsenek s összeszedett egyazonos tárgyból egész piramisokat állítsanak. Más a személyes, családi vagy országos ereklyetár. Egy zászló száz darabra tépve, lehet ereklyéje száz családnak. Az országos gyűjteményben elég, ha egy tárgyból egy példány van meg. Ha az ország több vidékének nagyobb központján alakul egy-egy gyűjtő szervezet, a siker nagyobb lenne s az országos gyűjtemény teljesebb lehet, mint ha a gyűjtés csak egy központból indul ki.

Hogy akár egy család, vagy egyes ember, akár egy város kegyelettel tartson falai között szabadságharcunkból fennmaradt és kétségtelenül hiteles néhány darab emléktárgyat, fegyvert vagy ruhadarabot, esetleg egy kis muzeumot effélékből, a mint hogy ez ugy is van, ez ellen soha senki kifogást nem tehet.

De vajon ki tartaná helyes választásnak, ha annak idején az alapítók a nemzeti muzeumot nem a fővárosban, hanem például Brassóban állítják fel? Egyedül azon érve támaszkodva, hogy — legyen valamije Brassónak is?

igy félig nyitva az ajtót, hogy könnyebben rátalálhassak coupénkra.

Leszállott, általment a vágányokra s belépett a buffetbe.

A mint azonban vissza akart volna térni, a vasuti alkalmazottak elzárták előle az utat, mint mondták azért, mert e perczen jön az expressvonat.

Még hallottuk a kétségbeesett asszony kiáltásait és azokat a nem gyöngéd szavakat, melyekkel illette az őt feltartóztató hivatalnokokat, pár perc múlva azonban csak vonatunk egyhangú zakatolása volt az egyedüli zaj, melyet hallottunk.

Az express vonatot megérkezte után, mely elzárta előlünk a kilátást az indóházra, a kondorok becaptak coupéink ajtaját s a vonatot a harmadszori fűtyölésre indult s robogott tovább.

Szép utitársnőm arcán észrevettem a nyugtalanságot, mely csakhamar odáig fokozódott, hogy a már induló vonatból, — ha csak erőszakkal vissza nem tartom, — képes lett volna kiugrani.

Később, ugy látszott, belenyugodott a megváltoztathatlanba, azt azonban még sem tudtam megakadályozni, hogy ki ne dugja picziny fejét azon az ablaknyíláson, hol a vasuti igazgatóság bölcs intézkedése szerint a fejet tudvalevőleg kitudni tilos, — mert veszélyes!

Mikor kivette magának az elégtételt, hogy utána nézett az állomáson maradt anyjának, egy: „Istenem“ kiáltással vegyes sóhajjal ült vissza székére.

Jogot és bátorságot vettem magamnak, mint a ki kezdettől fogva velök utaztam, arra, hogy kikérdezzem e kis lányt.

(Vége köv.)

Ugyanezen érv hangoztatása mellett az akadémiát lehetne Pozsonyba, a nemzeti színházat Temesvárra, az országgyűlést Ujvidékre, a műcsarnokot Debreczenbe helyezni. És így tovább.

Agyafurt okoskodással lehetne alkalmazni a régi gazdák amaz elméletét, hogy jobb ha szanaszét van a birtok, mert ha a jég elveri egy helyütt, a többi menten marad. De talán már ma nem szükséges bővebben bizonyítani, hogy mi a nagy központ fontossága a nemzetek életében? Német- és Olaszországot csak azért lehet századokon át apró darabokra szakadozott-ságban és megalázó helyzetben tartani, mivel az egység legfőbb és legerősebb kapcsa — a nagy központ — hiányzott mindegyiknél.

Kiszámíthatatlan szerencsés körülmény, hogy hazánknak van egy oly központja, mely most már nagyságánál fogva is kizár minden versenyt a többi városok részéről. Ez a főváros az egész országé, annak minden egyes lakosa a Kárpátoktól az Adriáig ezt a magáénak tekintheti; büszke lehet rá, csak úgy mint maga a budapesti lakos.

Itt kell tehát központositani mindent, a mi mindnyájunké egyaránt. Mindazt, a mit látni érdemes, tanulmányos. Ennél fogva természetesen a szabadságharc emléktárgyainak a csarnokát is.

Mert a földolog mindenben az, hogy a mi országos közintézmény, a mi oly természetű, hogy egyaránt kell kihatnia, mint a nap sugarainak, az ország összes tájaira, a nemzet egész egyetemére: annak a fővárosban a helye, mert csak itt, egyedül e helyen teljesítheti e főnnebb jelzett föladatát. Legyen a vidéki városoké mind az, a minek értéke mivel sem növekednék, ha itt volna a fővárosban; legyenek ott a szorosan helyiérdekű tárgyak. A ranki időszakos szököforrás maradjon Ránkon, a radnai szent szűz maradjon meg Radnának, Hunyadi Mátyás szülőháza Kolozsvárnak. De hogy legsúlyosabb példakkal éljek: mi értelme volna annak, ha például a francziák a nagy Napoleon sirját nem Párisban, de valahol Perpignamban avagy Corsicában építik meg? Hát néhány ember oda is elmenne azt megnézni; de van-e értelmes ember, a milióból, a ki éven át Párisban megfordulva, meg ne tekintené annak legnagyobb nevezetességét, legérdekesebb látványosságát, ha semmi egyébbe nem jut is ideje?

A mi jelentőségénél vagy méreteinél fogva kiválik a vidékiesség keretéből, a mi közérdekű, annak a központban a helye.

Példának okáért az esztergomi bazilika, a primás palotája, udvara most csupán csak Esztergomé; ha pedig az Budapestben volna, akkor az egész országé lenne és pedig megtízszereződött értékben. A fővárosban ma már egyszerű életében a legszegényebb ember is megfordul; nem jobb-e, ha itt megleli mindazt együtt, a mi a nemzet szellemi, erkölcsi nagyságáról, vagyonosságáról tanuskodik, mintha keresztül-kasul, össze-vissza kellene járni az egész magyar birodalmat, hogy ez elszórt — mondjuk elásott — kincseket fölhalálja?

Az 1848-49-diki szabadságharcra emlékeztető tárgyak gyűjteménye is tehát eminenter a fővárosba való.

De mi okból most mindezeket elmondani?

Egyfelől azért, mert mostanság nem egy más kérdésben is előtérbe lép a helyi érdekek követelőzése a központ jogos, észszerű igényeinek rovására.

Másrészt pedig azért, mert a nemzeti érzületre egyenesen káros hatásnak tartanám, ha a szabadságharci emlékek tárlata magánvállalattá törpülne. Legyen e becses emlékek tara országos intézmény; templom, a hová mint ilyen szent helyre, léphessen be mindenki.

De hiszen mindez oly természetes, világos; minek mindezekért szót vesztegetni?

Vajha ugy lenne... Vajha e fölszólalásommal nyílt ajtót törtém volna be!

Vajda János.

Nemzeti kultura és áldozatkészség.

Debreczen, nov. 4.

(—.) Napjaink nem egy lehangoló és kedvezőtlen jelensége között valósággal örvendek

és fölemelő mozzanatok kell jelezni azt a tényt hogy 1890—1891-iki tanévben k i s d e d n e v e l é s i és né p o k t a t á s i czélokra a társadalm különböző tényezői mintegy 400.000 frtot áldoztak, adományoztak és adakoztak össze — azon összegeken kívül, melyeket az állam és a törvény által elismert többi iskolafenntartó tényezők ugyanakkor ugyanezen czélokra fordítottak.

Dicséret és dicsőség azoknak, kik vitális köznevelődési ügyeinkért így érezni és így áldozni tudnak; így érezni és áldozni elég nemesek és hazafiasak!

Nyomokat hagynak ez áldozatok a nemzet életben, mert azon nevelési és oktatási intézmények istápolására vannak szánva, melyek hivatják az ifjúságot a legzsengőbb gyermekkorától kezdve a valláserkölcsei érdekek megóvása mellett művelté, de egyuttal hazafiassá is nevelni.

Hej, ha a társadalom legalább az ujjabb alkotmányos korszak kezdete óta évenként ilyen áldozatkésznek tanusította volna magát kultur-intézményeinknek felkarolásában!

Hol lennének — manap magyarság dolgában!?

De még így sem késő. Az eddigi eszkezeinkkel is az 1867 előtti időkhöz képest hasonlíthatatlan előhaladást tettünk minden téren, minden irányban.

És még többet fogunk haladni s a nemzeti tömörülés tekintetében még sokkal inkább megizmosodni, ha a most örömmel jelzett társadalmi áldozatkészség a jövőben — nem csökken. —

Azon czél pedig, mely felé mi különös előszeretettel látunk irányulni a magyar társadalmi élet minden faktorának áldzatlkészségét: az a k i s d e d ó v á s ü g y e.

Mert nem szorul magyarázatra, hogy nincs ország, melyben a kisedóvás ügyének akkora állami és nemzeti fontossága volna, mint Magyarországon. Azért ezt az ügyet teljes erővel felkarolni, ezt a tért teljesen kihasználni kellene, még pedig mielőbb.

Az eddigi tények és tapasztalatok fel is jogosítanak a biztos élményre, hogy az immár életbelépett kisedóvási törvénynek, melynek humanistikus czéljai mellett határozott nemzeti tendenciái is félreismerhetlenek, áldásos hatása alatt az eddigi arányokat messze túlhaladva, hatalmas lendülettel veendő és ebből kiveendő a maguk részét ama társadalmi tényezők is kiket a törvény erre nem kötelez.

Különlélek.

* **A vidéki levelezők zsenie.** Így nevezhette magát Hawkins Henrik londoni zszurnaliszta ki több vidéki lapnak levelezett. Kitént azonban, hogy Hawkins nem a legegényesebb uton jut hieirehez. A Times ugyanis hajnali négy órakor az első példányokat postára adja; ezeket több vidéki lap kapja, mely az átvett híreket megfizeti. Sawyer kocsis vitte e lapokat a vasúthoz. E közben mindig szerét ejtette, hogy egy-egy példányt elsikkasszon és azt odaadja Hawkinsnak, ki aztán előbb sürgönyözhetett lapjainak, mint más kollegái. A kocsis azonban utóbb egy táviró-ügynökséggel trafikált, még pedig oly ügyetlenül, hogy turpissága kiderült. A Times perbe fogta Hawkins és Sawert. Az ügynökség vezetője, kit a kocsis félrevezetett, mint tanu szerepel.

* **A királyi pár gyászja.** Halottak napját a királyi pár is ájtatosan megünnepelte. Egy bécsi távirat arról ad hírt, hogy a király csekély kísérettel Bécsből Mayerlingbe ment s az ottani kolostor kápolnájában végig hallgatta a gyászmisét. Mise után az uralkodó visszatért Bécsbe. Ugyanakkor a királyné, kíséret nélkül a kapuczinus zárdába hajtatott, hol az elhunyt Rudolf trónörökös pihen. A királynét a zárdá bejáratánál a két kriptáor fogadta, a kik a felséges asszonyt a kriptába kísérték s a középső folyosón elváltak tőle. A királyné Rudolf trónörökös koporsójához lépett s miután koszorut helyezett a szarkófára, letérdelt a fekete posztóval bevont imázsamolyra s vagy tíz perczig ájtatos, néma imába merült. Azután a kriptáorok visszakísérték a zárdá bejáratához.

* **Kritikus napok 1893-ban.** Falb a maga hívóinek a következő napokat jósolja kritikusk-

nak 1893-ban; Elsőrendűek február 17, márczius 18, április 16, (ez a legveszedelmesebb), május 15, szept. 10 és 25, okt. 25 és nov. 23. Másodrendű kritikusi nap lesz 1893-ban 10, harmadrendű 6, összesen lesz 24 kritikusi nap, az az körülbelül minden második héten lesz mitől rettegni.

* **Botrány egy zsidó imaházban.** Vasadon nagy botrány történt pár nap előtt a zsidó imaházban, Spitz Matez, az imaház tulajdonosa, az istentisztelet alatt rátámadt Nuszbaum Ignácra s szörnyen gorombáskodott vele. Segített neki ebben az unokaöccse, Spitz Ignác a mézáros is. Lasankint egész armádia vetette magát Nuszbaumra s elkerülhetetlen lett a tettelegesség. A legnagyobb zavar közepett sikerült néhány mérsékelt zsidó embernek lecsillapítani a lármázókat. A botrányért bíróság előtt fognak felelni azok, a kik okozták.

* **Uj katonai köpenyek.** A közös hadügyminiterium a gyalogságnál használatos szürke posztókból készült s zsákvászonból bélelt köpenyek helyett alkalmasb színű s jobb bélésű köpenyeket akar használatba hozni. Egyes csapattesteknél már ki is osztottak ötféle új mintát, a melyek különösen a színárnyalatokban különböznek egymástól, a bélés az új köpenyeknek posztóból van s fel és legombolható lesz, úgy, hogy telen is, nyáron is megfeleljen a kívánalmaknak.

Kalászkok.

En azt tapasztaltam, hogy a magán ember belértékére nézve rendszeren annyival kevesebbet ér, amennyivel többet tart magáról. De ez nem úgy van a nemzetekre nézve. Itt ellenkezőleg azt tapasztaltam, hogy egy nemzet sokszor azzal kezd, hogy magát nagynak tartja és senki sem osztzik e nézetében; később jön egy idő, midőn mások is nagynak tartják; de arra, hogy egy nemzet, mely maga sem bizott magában, nagynak tartatott volna, példát sohasem láttam.

Gróf Andrássy Gyula.

Hány szép tanács, hány böles dolog
S hosszú tanítás kárba vet,
Mit férj a nőtől fel se vesz!

Burust Arany.

Minden lény és minden intézmény csak
azon jó által él, amit magában fogtat.

Danielik.

Eladó lélek nagy tettek teljesítésére képtelen.

Rieger Imre.

Az ember, bár kerülje sorsát
Nem egyszer mily komédiás!
Mily ritkán az, aminek látszik;
Jól, vagy rosszul, szerepet játszik.

Gyulai P.

Nem a csapás nagysága teszi a szenvedést
nagygyá, hanem a fogékonyság annak átérzéséhez.

Jókai.

Semmiben sem anyira megkapó az ellentét
a mult és jelen között, mint a vallás kérdésében.
Ez az ellentét már a küzdelemig fokozódott. A
közigazgatás egyéb ágaiban a mai kor eszméi
minden akadály nélkül győzedelmeskednek, mó-
dosítáznak — minden rombolás nélkül. Ez az
utolsó harcztere a modern társadalomnak a ré-
givel szemben.

Legouvé.

Születtünk, meghalunk! ezt könnyű ér-
teni Azon megnyugodni nehéz, igen
nehéz!

Tompa.

Azon embereknek, kik embertársainkat és
a természetben minden tárgyakat zordon és szo-
moru szíjben látunk, igazuk van; — csak-
hogy a sötét szín önnön sebzett szellemük visz-
sugaral

Dickens.

Rögeszméjénél fog az embert.
Mint ártó műszert a nyelén —
S vezethetev . . .

Tompa.

Senki se térjen le, akármily kevéssé is, a
becsületesség széles útjáról azon tetszetős ment-
séggel, hogy a jk szél igazolni fogja. A jó czélt
mindig elérni jó eszközökkel. Ami így elérhetet-
len, az rossz.

Dickens

Bárki s mi légy, ksinálj tolongást,
Dobszó mellett áruld magad
És drágán fogsz elkelni . . .
Tanuld meg e leckét barátom:
Nem lenni, de látszani csak!

Tompa.

Tereferék

— A czukrászdából. —

Bájos ajkak csak zümmögtek s kedves zaj
töltötte be a termet. Mennyi mindent összedar-
ráltak csak egy óra alatt is az asszonykák a
czukrász üzletben.

A riporterek egyszer csak figyelni kezdet-
tek s a kusza beszédből dugvást sztenograficze
lejegyezték az alábbi néhány sort zagyva össze-
visszaságban, a mint a szavak elmondattak.

— El nem fojthatom nevetésemet, vala-
hányszor arra a fiatal emberre gondolok. Az ar-
cza és szeme sokat kifejez és mégis olyan semmi.
A férjemet nagyon kérte, hogy alkalmazza az
irodában. A férjem nagyon szereti a fiatal em-
bereket. Ő neki kitűnő szíve van, de én ellenez-
tem. Tudja, a világ nagyon rossz és az a fiatal
ember nagyon ügyetlen. Bár . . .

— Nevezhetsz Olga! . . . Te neked nincs
szived.

— Nincs? De van.

— Nincs, óh, nincs.

— Kérdezd meg Lajostól.

— Azt mondtam a férjemnek: Uram! Nem
tűrhetem, hogy velem ilyen hangon beszéljen. Ő
rám nézett, aztán rám csapta az ajtót és én
egyedül maradtam Borzalmas éj volt. Viziók
gyötörték. — Oh de félttem, minduntalan fölir-
tóztam.

— Miért nem hívta a férjét?

— Hívtam, de nem jött.

— Miért nem hívta a szobaleányt?

— Az sem jött. Mintha csak eltűnt volna
és én egész éjszaka egyedül sirtam, zokogtam.

— Mit gondol ön a sárga ruháról?

— Még nem beszéltem vele, — fe-
léle szórakozottan egy hasított szemű özvegy
asszonyság.

— Mikor hazavitt a férjem s először
megcsókolt, azt hittem, elájulok.

— Nos?

— De nem volt rá időm, mert az első csó-
kot számtalan csók követte.

— Nacsesád lányai gyorsan serdülnek.

— Ah!

— És mivel töltik otthon az idejüket?

— Zongoráznak, olvasnak, varrnak. Oh, én
minden perczét lefogalom a leányaimnak. Nem
engedem, hogy lelkükben megvalósíthatlan álmok
keletkezzenek.

— Nacsesád az álmoktól félti leányait. Én
nem. Az enyéim, néha délután is úgy hortyog-
nak, hogy a másik szobában azt hiszem, zápor-
eső szakad. És mikor felébrednek, azt mondják,
nem álmodtak semmit.

— A mult csütörtökön, óh, nem, mégis
pénteken történt. Hiszen te is tudod Eliz. Még
kiáltó vörös ruhát akartam fölvenni, de azt
tanácsoltad, vegyem föl a tudószint. Hisz ott
voltál. Férjem odabent hegedült. Laura a másik
szobában olvasott . . .

— Akkor volt, mikor az everlasztig cipő
szoritotta a lábát s vissza akartál menni?

— Visszamentünk, de meggyőződtem róla,
hogy férjem még mindig hegedül s Laura olvas
az ablaknál. Nagyon érdekes regény lehetett s
a férjem gyönyörűen hegedült. Késő este értünk
vissza. Laurát kisirt szemekkel találtuk. — Azt
mondta, a regény örök benyomást gyakorolt reá.
A férjem lelkesülten nézett rám, az arcza égett.
Verdi, az az isteni Verdi, egészen kiforgatta.
Oh, istenem, de boldog is voltam.

Sorgo.

NAPI HIREK.

Határidő napló

Nagy ótáhangverseny vasárnap délután 3 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyit-
va van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyit-
pénteken 11-től 12-ig.

Nyitvanap olvasóterem a kollegiumban, Hé-
tőn, Szerdán és Szombatán d. u. 3-6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig é.
u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár
nyitva d. e. 9-11, d. u. 8-4 óra közt; vasárnap és ün-
nepnap d. e. 10-11 óra közt

Nov. 5. Hajtővadászati a Guthon.

Nov. 6. Schaff János ifjusági tancsértőlye a Mar-
gitfürdő disztermében. Beléti díj tetszés szerint.

Nov. 6. Az István gözmalom társulat közgyűlése

Nov. 7. A „Debreczeni vadászársaság” közgyűlése
a városbáza kisterében d. e. 10 órakor. Tárty: Alap-
szabályok módosítása.

Nov. 11. A városi járványbizottság ülése.

Nov. 12. Lukács László lacjalusi pléhános
ellen esküdtszéki tárgyalás a törvényszéknél.

Nov. 12. Az érmelléki vasút igazgatósági ülése a
városbáza nagytanácsterében.

Nov. 15. Délután öt órakor a színházi pályázati ha-
táridő lejárata.

1893 január 7. Katonai sorshuzás a városbáza
nagytanácsterében. Megjelenésre felhívtak az 1872-ben
született ifjak.

— **Irányi Dániel.** A függetlenségi és 48-as
párt elnöke, a Ház törhetlen Catoja, a szabad-
elvű demokrata elvek egyik lelkese zászlóvivője,
Irányi Dániel meghalt. Gyászolja őt ez országban
mindenki, a ki tisztelni tudja a puritánságig menő
önzetlenséget, a szeplőtlen férfijelmezt s a lélek
valódi nemességén alapuló idealizmust.

A csapás, mely e kiváló férfiú halálával
nemcsak a Házat, hanem a hazát is sújtja, nem
jött váratlanul. Irányi már hetek óta feküdt be-
tegen s a hírek, melyek betegségéről Nyiregyhá-
záról érkeztek, egyre aggasztóbban hangzottak.

Tegnap délután 3 óra tájban érkezett Hel-
fyhez s a függetlenségi pártkörhöz dr. Mesko
távirata, hogy Irányi délután egy negyed két óra-
kor meghalt. Előzőleg már Helfy intézkedett,
hogy Tompa Antal képviselő az 1 óra 55 perc-
kor induló vonattal leutazzék s a párt nevében
a családdal értekezzenek s a szükséges intézkedé-
seket megtegye.

Délután Károlyi Gábor gr. és Horváth Ádám
az elhunyt budapesti lakását lepecsételte.

A gyászbeszéd hírére a nyiregyházi polgár-
mester B e n e s László azonnal megjelent a ha-
lottasháznál, hogy részvétét kifejezze s megtegye
az esetleg szükséges intézkedéseket. — A város-
házára, a megyeházára, a kaszinóra és a polgári
körre gyászlobogót tűztek ki. A város holnap
rendkívüli közgyűlést tart. Irányinak egyetlen élő
testvére van, a nyolczvan éves özvegy Maternyné,
a ki Eperjesen lakik vasuti tisztviselő fiánál. Ezt
és szintén Eperjesen lakó sógornőjét, özvegy
Irányi Istvánnét táviratban értesítették a gyász-
esetről. Délután Meskóéknál diszes ravatalt emel-
tek s a halottat hármas érczkoporsóba tették,
mely elszállításra alkalmas. A megyei főorvos
kijelentette, hogy a halottszállítás elé nem górdít
akadályokat. Irányi rendkívül összeesett, a hosszú
betegség lesorvasztotta testét.

Békés városa tegnap tartott rendkívüli
közgyűlésében egyhangulag elhatározta, hogy
sok éven át volt országgyűlési képviselőjét:
Irányi Dánielt saját költségén kívánja temetni és
e határozatáról táviratban értesítette is Justh
Gyula képviselőt, a párt alelnökét, ki tekintettel
a ház mai határozatára, táviratilag köszönetet
mondott a város eme áldozatkészségeért és egy-
üttal értesítette, hogy a temetés a fővárosban
fog végbemenni. — Holnap délután 3 órakor
lesz Nyiregyháza az egyházi áidáh, melyhez a
kepviselelőház egyik tisztviselője is temegy Nyi-
regyházára, ki a függetlenségi párt küldöttségével
együtt fogja a koporsót Debreczenen
keresztül Budapestre kísérni. A temetési szertar-
tást Csávossy Béla háznagy és Justh Gyula
rendezik.

— **Ünneplő polgármester.** C i o t t a János
„Fiume” polgármestere, husz éves jubileumát üli
annak, hogy Fiumének polgármestere. Ez alka-
lomból az ottani polgárság fényes ünnepeket
rendez a tiszteletére. S i m o n f f y Imre kir ta-
nácsos polgármester, a ki 1882-ben a debreczeni
kirádlókat vezette Fiuméba, személyesen ba-
rátkozott meg a magyar polgármesterrel s régi
kedves emlékek benyomása alatt a következő sür-
gönynyel üdvözölte: „C i o t t a János polgár-
mester Fiume. Debreczen város számos lakosa,
nők, férfiak, kiket vezetésed alatt Fiume 1882-ik
évből kiváló szívességgel fogadott, jubileumod
alkalmából velem együtt szívből üdvözölnek.
Kedves városodban, hazánk végvidékén, légy mé

sokáig a magyar nemzetiség erős védozlopa, a magyar és olasz nemzet közötti igaz rokonszenv s állandó barátság előmozdítója. Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester."

— **Szegény és dologház.** Az a kétségte-
nül nagy szabású reform, mely a koldulás eltör-
lésével a debreczeni szegényügy rendezését czé-
lozza, a megvalósítás küszöbén áll. A szűkebb
körű bizottság, mely a tervezet és költségve-
tés elkészítésére kiküldetett, elmunkálatait, már
tudniillik, ami ehhez szükséges nagyobbára elvé-
gezte, úgy hogy a még hátralévő aprólékos tódi-
tásokkal együtt a tervezet, a közel napokban
készen lesz. A szűkebb körű bizottság ezt be-
terjeszti a város körházi bizottsága elé, mely
részletes tárgyalás és elbírálás alá veszi. Követ-
keztetve pedig ezekből, méltán remélhetjük, hogy
a koldulás eltörzése, a szegényügy rendezése és
a dologház felállítása a tavaszra rendben lesz.

— **Hivatalos órák a városházán.** Még a
tavaszon mozgalmat indított a város tisztikara
az iránt, hogy a hivatalos órák változtassanak
meg. A város tisztikarának az volt az egyön-
tetű óhaja, hogy a hivatalos órák reggel nyolcz
órákor vegyék kezdetüket s bezárólag délután
2 óráig tartanak el. Akkor a városi tanács egy
hármastagú bizottságnak véleményezésre adta
ki a kérvényt. Napok, hetek és hónapok multak
el, hogy ebben a dologban éppen semmi sem
történt. Ez pedig azt látszik jelenteni s azt is
beszéli a városházán, hogy az ügyet elaltatták
s marad minden úgy amint régen volt. Kár is
volna a régi jelszót feledni; „Ej ráérünk arra
még!”

— **Ezer forintos adomány.** Kővesdy
János, — ki áldozatkészségének már több-
ször tanujelét adta, — legújában ismét
szaporította jótékony adományainak számát.
Dicsőfi József ev. ref. lelkész kezeihez
ugyanis ezer forint kőzpézt tett le,
a Kossuth-utcai új templomban felállítandó
orgona beszerzési költségei fedezéséhez. Ezzel a
nagy adománnyal most már közelebb jutott az
egyház ahoz a szándékhoz, hogy az új templom-
ban orgonát állíttasson föl. Az orgona beszer-
zése 8000 forintba kerül és eddig, a Kővesdy
féle ezer forintos adománnyal együtt, e czélra
6000 forint van együtt. A hiányzó 2 ezer forint-
ot a debreczeni egyház fogja előlegezni, úgy
hogy rövid idő múlva az új templomban is az
orgona kísérheti az ajátoskodó hívők templomi
énekét.

— **A polgármester névestélye.** Simonffy
Imre kir. tan. polgármester névestélyét, ma tartja
meg a Bika szálloda nagytermében. A névestélyre
összesen száz vendég hivatalos, — természet-
esen a hivatalos körökből.

— **Kiss Áron püspök uton.** Kiss Áron, a
tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspöke szom-
baton délután a 3 órai vonattal érkezett Gyula-
lára. Kisérteben voltak Szabó János békés-
bányai esperes, Garzó Gyula gyomai lelkész,
dr. Hajnal István tanácsbíró, Tatár János
szeghalmi lelkész és tanácsbíró, Nagy Károly
kovásházi lelkész stb. Az indóház előtti sugár-
utat és az indóház perronját nagyszámu s díszes
közönség lepte el. Midőn a rendkívül megnyerő
arcu öreg ur a vasuti kocsiából leszállott, per-
cekgig tartó éljenzés fogadta. Az első üdvözlő
beszédet Dombi Lajos gyulai lelkész mon-
dotta Utána Jancsó Pál kir. tanácsos
és alispán Békésvármegye, majd Dutkay Béla
polgármester Gyula városa nevében üdvözölte a
jeles főpásztort, kit láthatóan meghatótt az ép-
oly fényes mint érezhetőleg szivből jövő fogad-
tatás. Egyébként külön válaszolt mindenik üd-
vözlésre s válaszaiban nem a szűkebbül hitfele-
kezeti, hanem a hazafias magyar érületet jut-
tatta kifejezésre. Megkapó volt, amidőn a 30
hajadon élen Puszkás Zsuzsanna gyönyörű
virágcsokrot nyújtott át az ősz főpásztornak, ki
költői emelkedettségű szavakban köszönte meg a
szíves figyelmet. Ezután a díszes bandérium ki-
séréte mellett a szomszéd Vári út utazott,
melynek határánál a gyulai járás főszolgabírája,
Vári község előjárói s az ottani ref. egyház
szintén ünnepélyesen fogadták. Vasárnap délelőtt
volt az új templom avatása. — A főtiszteletű
püspök ur holnap, szombaton ismét elutazik
Nagy-Kállóba, hol az ev. református egy-
ház építkezéseinek befejezte alkalmából s a re-
formáció emlékére e hónap 6-án hálaünnepet

rendez. Az ünnepi imát Kiss Áron püspök
mondja. Az ünnepség után a felső-szabolcsi
lelkészek lelkészi értekezletet tartanak.

— **Országos diákkongresszus Debreczenben.**
Dészi Lajos főiskolai senior rendkívül lelkes
és megleghangu felhívást intézett a theologia és
jogakadémia polgáraihoz az országos diákkon-
gresszus ügyében. „Most midőn hazánk ezredéves
fennállásának méltó megünneplése egész orszá-
gunkat izgatottságban tartja, most midőn váro-
sunk, főiskolánk véne is vállvetve azon fára-
doznak, hogy Magyarország évezredes fenállásának
minél maradandóbb s méltóbb emléket állítsanak:
érezhetitek nemes tanuló ifjak, hogy a mozga-
lomból, ez évezredes ünnep minél fényesebbé
emlékezetesebbé tételéből mi, kik két ezredév
hatáskörénél állva egyiknek tanúságaiból vagyunk
hivatva megvetni a másiknak szilárd alapját mi
— a jövő reményei, a hazának, városnak, e fő-
iskolának ifjai — nem vonhatjuk ki magunkat.
Tennünk kell! Mi — kik magunk is még ál-
dozatra szorulunk — nem vehetünk részt tekente-
lyes anyagi áldozattal a nagy ünnep méltó meg-
ünneplésén, ne késsünk hát a lelki, szellemi
áldozattal. Fogjunk kezét Magyarországot összes
felsőbb tudományokat hallgató ifjúságával s ha
apáink egyetemet állítanak számunkra, mutassuk
meg, hogy méltó polgárai leszünk ennek! —
állítsuk fel „országos magyar diák szövetséget”,
hogy azokat a nemzetiséget, melyek még mindig
nem szünnék izgatni a magyar állam eszme ellen
megfekezünk s a konkolyt hintők táborának ha-
talmát megtörjük.” A gyűlés holnap este 1/2 8
órákor az akadémiai VI. számú teremben van.

— **Tiszti szemle a városházán.** Az utcák
tarka képét kiválóan emeli az a sok egyen ruha,
amiben gyönyörködhetek ma városzerte a járő-
kelők. Idegen arczok, új csinos egyenruhák, csá-
kók, fénylő kard váltakoztak. Ennek a szokatlan
képnek a magyarázatát adja az a körülmény,
hogy a közhadseregbeli tartalékosoknak ma
volt az évenként szokásos tiszti szemléje, a vá-
rosháza nagytanácstermében.

— **Az ifjúság kegyelele.** Mint lapunkban
tegnap megírtuk — a függetlenségi párt elhunyt
vezérének, Irányi Dánielnek holttestét ma este
fogják Nyíregyházáról Budapestre szállítani. Az
álmóshoz ma a tanuló ifjúság kivonul s Já-
noszi Zoltán, egy emlékbeszéddel ad kifejezést
az ifjúság kegyelelenek.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Holnap
délután három órákor, a városháza nagy tanács-
termében gróf Dégenfeld József főispán el-
nökelele alatt tartja meg a város közigazgatási
bizottsága, rendes havi ülését, melyen az októ-
ber havi jelentések kerülnek érdemleges elbírál-
lás alá.

— **Imre napja.** Holnap lesz Imre napja.
Városunkban ma este, az Imrék — persze akik
tehetik — szokásos módon, barátságos estély-
lyel ülik meg a névünnepet. Debreczenben, hol
a tőzgyökeres magyar emberek tulnyomórészben
lagnak, tekintélyes számmal vannak Imrék,
akiknek ma mindenesetre kijut nemcsak az
ünnepeltetés, de a gratulációkból is. Vecsey
Imre polgármesteri titkárnak, ki holnap reggel
elutazik, már ma délelőtt tisztelegtek és szeren-
ceskivánataiknak siettek kifejezést adni a város
és megye tisztikarától számosan, azonfelül a
barátok és ismerősök serege.

— **A kereskedő ifjak dalköre** holnap este
tartja meg zártkörű dalestélyét a „Margit” fürdő
disztermében, Rácz Károly zeukara mellett
igen sikerültek ígérkezik a dalestély. A törekvő
dalárda mindent elkövetett, hogy a közönségnek
élvezetes estélyt nyújtson. Melyre ismételve fel-
hívjuk az érdeklődő közönség figyelmét. A dal-
estély kezdete kilencz órákor.

— **Holdfogyatkozás.** Ma november 4-én
nálunk is egész teljében látható holdfogyatkozás
lesz. Akkor lesz földünkhöz a hold legközelebb
és teljes holdfogyatkozása érdekes színváltozá-
sok közt fog végbemenni. Körülbelül délután
fél 4 óra tájba kezdődik és el fog tartani kö-
zel esti fél hét óráig, tehát az érdekes égi tüne-
ményt a korai elsötétülés folytán egész pompá-
jában láthatjuk majd, ha ugyan — láthatjuk.
Mert az időjárásnak is lesz egy kis köze hozzá!

— **Kitüntetett debreczeni gyáros.** Stern
József és Testvére debreczeni keféaru-gyáros
czég a filippopoliszi bolgár nemzeti
kiállításon kefé-áruért ezüst éremmel lett
kitüntetve. Örömmel látjuk a magyar iparnak a
külföld előtt való illeten elismertetését; egyéb-

iránt a kitüntetett gyáros-czég áruai nem ismer-
etlenek a külföld előtt, mert élénk üzleti össze-
kötöttesben áll a czég a legnagyobb külföldi
városokkal, melyekbe áruait exportálja.

— **Advocat in Klausenburg.** Lapunk egyik
utóbbi számában ily czim alatt megírtuk, hogy
dr. Á. Mihály József kolozsvári ügyvéd né-
met szövegű körlevélben értesítette debrec-
zeni kartársait arról, hogy ügyvédi irodáját
megújította. Nevezett fiskális ur a kolozsvári
„Ellenzék”-ben, mely lapunkból a germa-
nizáló ügyvédre vonatkozó újdonságot átvette,
következő helyreigazítást közli: „Az „Ellenzék”
folyó évi november 2-diki számában, a „Minden-
féle” rovatban, „németül” czim alatt közzétett s
a „Debreczeni Hirlap”-ból átvett
közleményben azzal vagyok vádolva, hogy ügy-
védi irodámnak megnyitását német szövegű ér-
tesítésben tudattam debreczeni kollegáimmal. Ha
e tény szándékosságból történt volna, akkor
valóban megérdemelném azt a dorgatóriumot, a
melylyel engem a „Debreczeni Hirlap”
illetett. Azonban a dolog nem így áll, mert
csak expedialási sajnós tévedés az oka e kelle-
metlenségnek. Ugyanis ügyvédi irodámnak meg-
újítását a magyarországi ügyvédekkel tisztán
magyar, a bécsi ügyvédekkel — a mi természe-
tes is — német szövegű értesítésben közöltem.
A borítékok czimzését és expedialását távol-
létemben irnokaim végezték s valamelyiknek
vigyázatlansága folytán történt az, hogy né-
hány debreczeni collegának czimzett
borítékba német szövegű értesítés csuszott be.”
Dr. Á. Mihály József ur jelen soraira csak
az a megjegyzésünk, hogy nemcsak debrec-
zeni, de nagyváradi, p-ladányi,
nyíregyházi és szathmári kolle-
gáinak küldött körleveleink szép tömege keze-
ink között van, melyek valamennyije
német szövegű. Ha nem saját hibája és
nem germanizáló szándéka folytán jutottak e
német szövegű körlevelek magyar kollegái ke-
zébe, úgy mi csak örvendünk e föltét; de hogy
ez nagyon goromba vigyázatlanság az irnokok
részéről, az is igaz és nekünk még ma is, látva
ezt a halom német körlevelet magunk előtt,
többet van jogunk föltételezni, mint vigyázat-
lanságot.

— **Az ellenőrzési szemlék eltiltása.** Ezzel
a czimvel közölték a fővárosi lapok azt a hirt,
hogy a m. kir. honvédelmi miniszter nemcsak a
fővárosi, hanem valamennyi törvény-
hatósághoz rendeletet intézet, melyben a
már megkezdett tiszti és a fő- és utóellenőrzési
szemléket is azonnal megszüntette. Ellen-
őrzési szemlék az idén egyál-
lán nem lesznek. Nem tudjuk, hogy mi
okozza azt, hogy ez a jelzett miniszteri rendelet
Debreczen városa törvényhatóságához még
nem érkezett meg és így a 3. honvédk-
egészítő parancsnokság a helybeli illetőségű
szabadságolt honvédelegység fölött meg kellett,
hogy tartsa a mai napon az ellenőrzési szemlé.
Valószínű, hogy a honvédelmi miniszterium
késlekedő expedicioja okozta azt, hogy a rende-
let még nem érkezett meg; a katonai ügyosztály
tehát nagyon üdvös dolgot cselekednék, ha a
rendelet megérkezése után kellő módon publikálná
hogy azok a szabadságolt honvédek, kik a fő-
ellenőrzési szemléről elkéstek, nem kötelesek az
utószemlén megjelenni. Minden évben van sok
olyan katona, ki nem jelentkezhetik a főszemlén
ezek érdekében tartjuk szükségesnek azt, hogy a
rendelet publikáltassék.

— **A reáliskola építésével** erősen haladnak
előre, a mit különben a fennálló kedvező időjá-
rás is elősegített. A mérnöki hivatal most készi-
tette el a reáliskola külső diszitései, felparkány-
zata és cziradainak a természetes nagyságu raj-
zát is. A reáliskola építkezési munkálatait any-
nyira akarják vinni, hogy az még a folyó év
során tető alá kerüljön. A vakolási, diszitési,
asztalos, lakatos munkákra már csak a tavasz-
szal kerül a sor, de ennek is julius hó végére
készen kell lennie, hogy a berendezésnek s az
új épületben az előadások megkezdésének mi-
sem álljon az útjában.

— **Nincs hivatal.** A városházán nagy a
takarítás a számvédségi hivatalban, a gyám-
pénztárban és alapítványi pénztárakban. E miatt
a mai nap és a holnap délelőtt során nem
tartanak hivatalos órákat.

— **Gyűlések a városházán.** A városi
járványbizottság e hó 11-én délután

öt óraker a városháza nagy tanácstermében ülést tart. — Az érmelléki vasúti igazgatóság a szintén a városháza nagy tanácstermében tartja meg a hó 12-én ülést.

— **Gyászjelentés.** Mély fájdalommal tudatjuk szeretett jó anyáknak, illetve nagynénénknek, jó rokonunknak Özv. Schwaizer Frigyesné szül. Stöckl Teréziának f. évi november hó 3-án, esti 6 óraker, életének 82-ik, özvegységének 29-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi részei f. hó 5-én, délután 3 és fél óraker fognak a Teleky-utca 2174. sz. házból a róm. kath. vallás-szertartása szerint a Szent-Anna-utcai temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig hétfőn, november 7-én d. e. 10 óraker fog az egek urának bemutatni. Mindkét végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, ösmerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1892. November 4. Fia: Schwaizer Vácsi János és neje Kernhoffer Terézia; Unokaöcsösei: Wolff Rezső és családja; Kaltner János és családja. Rokoni: Gaszner Károly és családja; Özv. Renó Ferenczné leányával, Özv. Kernhoffer Józsefné és családja, Lajos István és családja, Lajos Sándor. A többi rokonok nevében is.

— **A telefon terjedése.** A kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, a jövő évben városi távbeszélőket szándékozik felállítani Esztergom, Szombathely, Eszék, Baja, Zombor és Marosvásárhely városokban. Továbbá ugyancsak a jövő évben összes köztetéseibe fognak hozatni egymással Budapest, Szeged, Arad és Temesvár városok távbeszélő hálózatát. A debreczeni telefonhálózatot egyelőre kihagyta a kereskedelmi miniszter; mert nevezett városok telefonhálózatának Budapesttel való összeköttetése régi terv és az utóvalak közigazgatási bejárása is megtörtént, még mult évben, a midőn az összeköttetések létrehozatalát még bold. Baross, keresk. miniszter, ez évre tervezte. A debreczeni telefonhálózatnak Budapesttel való összeköttetése ügyében a boldogult miniszter kilátásba helyezte azt, hogy ezt a többi, említett városokkal való összeköttetés megtörténte után szándékozik létesíteni. Ilykép tehát csak késik az, hogy Debreczen telefon utján közvetlen összeköttetésben álljon Budapesttel és a többi városokkal, de nem arad el teljesen. A kereskedelmi miniszter, mint értesülünk, nemcsak Debreczen-t, de Nagyvárad és Kolozsvár városokat is összekötési szándékozik a fővárossal.

— **Hajtóvadászat.** A guthi vadásztársaság hajtóvadászatát holnap és holnapután tartja meg. A részvételre vonatkozó bejelentések ma délután fényes eredménnyel értek véget. — Az indulás reggel 5 óraker a guthi faraktártól lesz.

— **Fehér zászló.** A rendőrségnek csendes napja volt; ritkán de azért mégis megtörténik hogy elmúlik egy olyan nap is, amikor nem akad új lakója a városháza közigazgatási börtönének a rendőrzég kegyelméből ilyen nap volt a tegnapi s i yennek mutatkozott a mai is. Még az apróbb panaszok, sőt kihágásoknak is szűnideje volt. A rendőrség maga is szereti jáz ilyen csendes napokat. Hogy ilyenben nincs hiány, tanu: a rendőrségi napló, melyeknek a mai napja — üresen maradt.

— **Gazdatisztek nyugdíja.** A magyar gazdatisztek körében még a tavaly májusban megtartott országos kongresszuson felmerült az eszme, hogy a gazdatisztek a szabad társulás alapján nyugdíjintézetet létesítsenek. A kiküldött előkészítő-bizottság egy kérdő-ívet állapított meg arra nézve, hogy minő nyugdíj-igénnyel óhajtanak a gazdatisztek a nyugdíjszövetkezet alakulásában résztvenni. Mintegy ötszázán küldötték be kitöltött íveket, minek alapján a bizottság a következő alapelveket állapította meg az alakítandó nyugdíjintézet számára és az idén májusban tartott közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján felszólítást küldött szét az összes gazdatisztekhez. A felhívás szerint az alapelvek következőkből állnának: a teljes nyugdíj-igény a 65 éves kor elérésével kezdődik, — fiatalabb szolgálóképpen gazdatiszt csak a biztosított nyugdíj felét kapja; 55 éven felüli egyének nem léphetnek be a szövetkezetbe. Minthogy a szétküldött felhívásnak nem volt meg a kívánt eredménye, a bizottság most egy újabb felhívást tesz közzé, mely ha — mint kívánatos — eredményre vezet, azaz,

ha beérkeznek a megfelelő számú aláírások, az alakuló közgyűlés még ez évben megtartható lesz. A Debreczen-vidéki nagy gazdaságok tisztjei majdnem valamennyien hozzájárultak az előkészítő bizottság proppozícióihoz, melyek csak reorganizációját képezik a már fönállott „Gazdatisztek nyugdíjintézeté”-nek.

— **A kapitány előtt.** Rongyos ruhájú öreg ember áll a kapitány előtt és — töredelmes vallomást tesz.

— Nagy az én bűnöm kapitány ur!
A kapitány, ki már rég ismeri az öreg Jósikát, a czimeres csavargót, rákiált.

— Csak ki vele gyorsan!

— Hát tekintetes kapitány ur, loptam.

— No hisz az nem újság.

— Loptam egy pár csizmát, mert nagyon hidegeletem az időt a lábaimra.

A beismeréssel ekként megállapítva lévén a tényállás, a kapitány rögrön meghozza az ítéletet: Tekintettel őszinte beismerésére: Pircsi József ezuttal szabadon bocsátatott. Az öreg csavargó nagyot sohajtva szólal meg:

— Ugyan mit vétettem a kapitány urnak, hogy ilyen hideg időben — szabadon bocsát.

— **Mivel nem issza a bort?** Egy debreczeni szálló vendége, valahányszor egy tál ételt behoztak neki, így szólt:

— Ehhez bort kell inni —

A gyümölcsnél ugyanazt ismételte.

— Édes uram kérdé végre egy asztaltársaság sziveskedjék megmondani, mivel nem iszik ön bort?

— Vizzel — volt a válasz.

— **Őszi vetés.** Szépen kél az őszi vetés ebbe a verőfényes őszi időben. Pedig épen nem kedvező a gazdálkodókra, hogy még az éjjelek is oly enyhék, a legkisebb hideg sem tapasztalható. Sokkal jobb volna, ha a hólepel volna száraz takarót a vetésre, mert így, ha hirtelen fordul meg az idő, a száraz fagy kiöli az egész vetést.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó barátok, ismerősök s általában a nagyérdemű közönség, — úgy a „Debreczeni Dalegyelet” igen tisztelt tagjai is, kik feledhetetlen férjem temetésén résztvenni, s részvételük által mérhetlen bánatomat enyhíteni kegyesek voltak: fogadják ezen uton is őszinte, hálás köszönetem kifejezését. Debreczen, 1892. nov. 4-én. Özv. Bekény Ottokárné.

— **Ifjusági táncszertély.** Schaff János táncztanító ifjusági táncszertélyt rendez, melyet vasárnap este három zenekar közreműködése mellett a Margit-fürdő disztermében tart meg. Az ifjusági táncszertélyre felette diszes, elegáns tánczrendeket készített, melyek a résztvevők előtt bizonyára később kedves emlékké lesznek. Az érdeklődés a fiatalok körében nagy ez iránt az ifjusági táncszertély iránt, mert ez részben az újdonság ingerével hat rájuk. A sikert — mit a fiatal tánczmester buzgóságával meg is érdemel — bizonyára emelni fogja már az a körülmény is, hogy a tánczvizalomra tetszés szerinti a belépti díj.

— **Karácsonyi ajándék.** Elég messze van ugyan még karácsony ünnepe, hiszen attól több mint másfél hónap választ el még bennünket hanem azért ez még nem zárja ki, hogy a karácsonyi ajándékokra ne gondolhassanak. Első sorban teheti az állam, az államvasut igazgatósága, mely az üzletvezetőségnek alkalmazott tisztikart remunerációkban vagyis karácsonyi ajándékokban részesíti; Ilyen ajándékot kapnak a debreczeni üzletvezetőség tagjai is, még a díjnokok is — a jövő hó folyamán.

— **Egy elsőrendű színhazi támlásszék.** (sarokülést) szerkesztőségünk utján egy bérlet hajlandó némi érkedvezménnyel átengedni. A támlásszék érvényes minden páros bérlet-előadásra, a szezon végéig.

— **Külső használatra.** Testrészek fájdalmait, csuzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Moll-féle francia borsesz”-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. kir. udvari szállító által Bécs, I. Tüchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyag-kereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Színház.

Debreczen, nov. 4.

Tegnap este a színhazi tricot-knak volt alkalmuk a fő szerepet játszani a „Szini tanaoda” előadásán.

Nagyon jó volt a szinlap tetejére oda nyomtatni: francia operette új jelmezekkel (nem inkább jelmez nélkül?); mert így legalább, a mit mi drasztikusnak és frivolnak tartanánk, azt a francia darabban csak diskkrétnek titulálhatjuk; a mi pedig nekünk tulpikáns, az a francia operettben csak szellemes. (Milyen lehet akkor ott egy frivol darab??) S hogy a közönség tetszésével nem is találkozott a sok gyenge viccz (pl. a solymári rózsalány), mutaták azt a gyéren felhangzó tapsok. Csupán Rónaszéki volt az, ki mint mindig, ugy most is zajos tapsvihart ért el, melyet ugyan megérdemelt, mert Szimplicius altanítónak a szerepében humoros temperamentumat egészen érvényre juttatta. Az est sikerében mégis legtöbb része van V. Margó Czéliának, ki Tamburine színésznő szerepét játszotta.

Rendkívül nagy hatást ért el a betétül alkalmazott „Tarara bun” indulóval, melyet többször megújráztak. Fenyvesi szépen játszott, hiszen elemében volt a szalor parkettjén. Locsarekné élethűen adta a minden áron főköttő alá jutni vágyó agg szűzt. Püspöki nem találta fel magát egészen a Bombinnyák magánzó szerepében. Balassa, az igazgató szerepében szépen játszott s elve szerint a publikum „fantáziájára akart hatni” s valóban meghatóan játszotta a kétségbe esett apa szerepét, midőn eltűnt leányát kereste, de mégis legtöbb sikert ért el a — növendékeivel, a kik mind ügyesen mozogtak a szinpadon, kedvvel tánczoltak és ragozták. (H.)

— **Színház nézőben.** A debreczeni színház igazgatójának: Leszka Andrásnak meghívása folyán rendezendő kiállítás részleteit vasárnap délelőtt állították meg az aradi szinügybizottságnak és a törvényhatóságnak ama tagjai, kik a kirándulásban részt fognak venni. E szerint a kis társaság f. hó 12-én a gyorsvonattal indul Debreczenbe. Itt részt vesznek az ez este rendezendő jubileumi előadásán, mikor is az erdélyi színészet százados ünnepe elalmából „Bánk-bán” kerül színpadra. Szombaton a „Szerecsen fla” című kiállításos operette bemutatója vasárnap egy szalondarab egy felvonása s egy népszínmű előadása lesz, úgy, — hogy a kiküldöttek a debreczeni színtársulatot minden válfajban megismerhessék.

* **Bucsujárás.** A vidéki szinigazgatók egymás kezébe adják a kilincset, valamennyi terep-tanulmányozás céljából időzvéen itt és valamennyi bejelentvén pályázó szándékát. Tehát attól, hogy pályázók hiával legyünk, nem kell aggódunk. A vidék direktorai igyekeznek azon, hogy a debreczeni színházat elnyerjék. Itt járt Makó Lajos, a győr-soproni, Rakodczai Pál, a zomborbajai, Tiszai Dezső, a kassai és Halmai Imre, a miskolci színház igazgatója. A folyó hó 15-én lejáró pályázaton tehát valogathatunk az igazgatóban; Leszka András még mindig nem nyilatkozott határozottan, hogy reflektál-e a színházra, bár a városi tanács, minden félreértés kikerülése végett végzésben arról értesítette Leszka András szinigazgatót, hogy ismert fölmondási határozatával nem volt szándéka elítélő bírálót mondani az ő igazgatása és a társulat fölött és hogy fönnhagyja neki a jogot, hogy a színházra pályázzék. Leszka bár Aradra pályázik, nagyon jól tudja, hogy nem csinálna előnyös cserét, ha Aradot megkapja és mégis szinte várni látszik valami olyant a tanácstól, mely őt rehabilitálja. Nincs erre szüksége, mert a mostani tesületével bátran oda állhat a többi pályázó mellé és a milyen ma a hangulat ugy a tanács, mint a színhazi bizottság körében, nagy a valószínűség, hogy ha pályázik, a debreczeni színházat ő nyeri el. Így rehabilitálva érezhetné magát ő is, a társulat is.

— **A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése november 4-én:**

(Távirati tudósítás. Ér. 3 óra 45 p.)

ä = változó felhőzet, g = enyhe, h = helyenként csapadék.

Legujabb.

A kormány nyilatkozik.

Budapest, nov. 4. (A „D. H.” ered. távirata.) Hétfőn végre kibontakozik a kormány álláspontja és a válság természetébe tiszta bepillantást enged, melyet eddig igen zavartak a különféle, sokszor egymásnak is ellentmondó hírek.

A kormány kifogja jelenteni pártja előtt (s e konferenciára a vidéken tartózkodó képviselők is meghívotnak), hogy egyértelemmel a kötelező polgári házasságot, a polgári anyakönyvvezetést és a zsidó vallás recepcióját terjeszti a fölség elé, mint programjának elmaradhatlan követelményeit s az elkeresztelési rendelet bonyodalmaiból az egyetlen kivezető utat, mely nem az állam vereségével végződik s e fölterjesztése mellett az egész kabinet szilárdan megáll, vagy pedig beadja lemondását.

A kolera Budapesten.

A kolera az elmúlt 24 órában ismét emelkedett. Tegnap éjféltől ma éjfélig ugyanis a főváros területén összesen 20 bejelentett kolerabeteget történt; négygyel több, mint a megelőző napon. Ez újabb betegek közül 18-at az álló uti barakba szállítottak, a hol a létszám tegnap éjfélkor 71 volt. Minthogy ezek közül 10-et gyógyultan elbocsátottak, 10 pedig meghalt, az e kórházban jelenleg ápolott betegek száma 69. A budai barakba a tegnap éjfélről kimutatott 12 beteghez ma két új beteget vettek föl s minthogy egy meghalt, egyet pedig gyógyultan elbocsátottak, a létszám nem változott.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

I. Idény bérlet 31. szám. II. Kis bérlet 11. szám.
Páratlan. Páratlan.
Szombaton 1892. nov. 5-én bérlet folyamban.
A hol unatkoznak.

PÉTER PÁL

„Csokonai-hoz” czimzett

vendéglőjében

holnap szombaton novemb. 5-én

hurka-estély

tartatik.

Rickl József Zelmos
DEBRECZENBEN

ajánl friss töltésű ásványvizet, u. m.: Bikszádi, Bártfai, Czigelkai, Csizi Jod, Emsi, Franzensbadi, Gieshübli, Gleichenbergi, Halli Jod, Ivándai, Karlsbadi, Kissingeni, Rákóczy Koritniczai, Krondorfi, Lipiki Jod, Margit-forrás, Marienbadi, Mohai Agnes és Stefániai for-

rás, Parádi, Püllnai, Preblau, Pymonti aczél, — Serebeniai (Bosnia), Güber forrás, Levicoi és Roncegnoi arsen és vastartalmuak, Rohiteshi, Selters, Salvator, Suidschitzi, Szolyvai, Szulini és Budai, keserű vizek.

továbbá:

Lenkencze, olajba mindentéle törött festékeket és mindenemű fűszerárukat a legjutányosabb áron.

A debreczeni (Balogh M.-féle) agyag- és porcellán kályhagyár

— a hazai kályhák között eddig legjobb fűtőképességű és igen tetszetős külsejű —

eserép kályhái

kaphatók gyári áron, díjmentesen a házhoz szállítva és fellátva,

Lichtenstein József

vaskereskedőnél.

DEBRECZENBEN, — Piac- és Czegléd-utca sarkán a Debr. első takarékpénztár épületében, aki árlappal is kívánatra ingyen szolgál.

Ugyanott dúsán felszerelt raktárában kaphatók gyári áron a legkitűnőbb minőségű vaskályhák fa és szén fűtésre, mindennemű gazdasági, épület s. a. t. felszerelések, különösen nagy raktár gyári áron takarékonyhákban és tűzhelyekben, konyhafelszerelésekben és főzőedényekben.

„THE GRESHAM”

életbiztosító - társaság Londonban.

Magyarországi fiók:

Budapest, Ferencz-József-tér 5-6.
a társaság házában.

Ausztriai fiók:

Bécs, Gisellastrasse 1. szám.
a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. jnnius 30-án	Frk. 117,550,797.—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1891. junius 30-án	„ 20,725,259.—
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések s visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848)	„ 249,311,449.—
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál	„ 61,372,000.—
értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke	„ 1,728,184,555.—

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, további ajánlatokkal, díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

Főügynökség:

Debreczen, Czegléd-utca 2156. h. szám, Simonffy-féle házban.

SZŐNYEGEK,

Függöny, ágy- és asztalterítő
butor szövetek, viaszkos vásznak
nagy választékban

SZABÓ LAJOS fiai cégénél.

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi
gyógyítás

Nyári
gyógyítás.

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
jegye, egy ssa és MOLL A.
sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs *gyomor- és altestbajok,*
gyomorgörcs, nyálka, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok,
vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél.
Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárában.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs,
Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai
igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer a min-
denkorra és szívélyes „Isten ízesse meg”-et mondog ér-
te: csak a gyomrot jóvá és a főt könnyűvé tessék.

Tisztelettel

Steinke P. J. lelkes Honnestschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb
bedörzsölő-
szer

köszvény

csúsz

és minden

meghülesi
betegségek
ellen.

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. véd-
jegyét tünteti fel és „A Moll”
felirattal elozattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és
só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer kösz-
vény, csúsz és a meghülés egyéb következményeinél legisme-
retesebb lépszér. — Egy onozott eredeti üveg ára: 90 kr.
FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.
BÉCS: I. Tuchlauben.

Videki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítenek
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával
és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Künnö Moll-féle francia borszesz és sója vidéke-
men nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel,
mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tar-
tani magamnál.

Mély tisztelettel
Hornof, lelkes Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Dr. Rothsneke gyógyszer., Tóth Béla, Muraközy
Károly gyógyszer. Szent-Király Tivadar és Geréji Fülöp uraknál.

SEIDL GYULA

gépgyáros és artézi kútfuró mester,

ki szabadalmazott víznyomású gyorsfuró készülékével Debre-
czenben és vidékén két év alatt

50 jö ivóvizet szolgáltató furt kútat

készített, ajánlja magát a t. közönség b. pártolásába.

A megrendeléseket jutányos árban és gyorsan foganatosítja,
szavatol egészséges jó ivóvizért, s a kialakított ár csak is ez eset-
ben fizetendő.

Bővebb felvilágosítással szolgál és megrendeléseket is el-
fogad

Szepessy Gusztáv,

Péterfia, ajtó utca 852. Dél előtt 10 órától 12-ig.

Debreczen, 1892. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

A Pallas Nagy Lexikona

AZ ÖSSZES ISMERETEK ENCIKLOPÉDIÁJA

megjelenik mintegy 13000 kéthasábos oldalszöveggel,
több mint 2000 szövegillusztrációval, 240 fa-
metszetű képmelléklettel, 64 színnyomatú
(chromo-) képpel és 170 térképpel, összesen 16 kö-
tetben, kötetenként 45—50 iv terjedelemben, vagy
240 három-négy íves hetenként megjelenő füzetben.
Ára kötetenként díszes félbörkötésben 6 frt = 12 ko-
rona; füzetenként 30 kr. = 60 fillér.

A NAGY LEXIKON versenyez a legjobb francia,
angol, német, olasz, amerikai lexikonokkal a világ
eseményeinek szellemi és anyagi adatainak feldol-
gozásában; a magyar föld, magyar nép, magyar állam,
magyar történelem, magyar közgazdaság, magyar
ipar és kereskedelem, magyar tudomány, művészet,
irodalom és egyház ismertetésében pedig páratlanul
áll irodalmunkban, úgy, hogy nemcsak a gyakorlati
emberek, de a szakkörekre nézve is nélkülözhetlen
forrásmunka.

A NAGY LEXIKONRA megrendeléseket elfogad,
valamint részletes előrajzot és mutatófüzetet
készítéssel küld:

László Albert

könyvkereskedése DEBRECZENBEN, a hol a
kötetes kiadás havonkénti 1 frt 50 kros
részletfizetésre is megszerezhető.

Ujdonság.

A legszebb francia színes
gyapot-flanelek

női ruhákra,

reggeli öltözékekre,

SZINHÁZI BLUSOKRA

megérkeztek.

Kardos László

üzletébe.

Jutányos szabott árakon
kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

cézgnél:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

francia flanelek, Kasán, Moldon

legujabb ruhadiszek,

FEKETE DIVATKELMÉK,

SZÍNES és FEKETE SELYMÉK,

MOSÓ VELEZÉK,

TÉLI HIMALAYA KENDŐK,

Gyermek ruhácskák és felöltők

Normalgyapju és pamut alsó ingek

Ujjasok és nadrágok,

Téli harisnyák, keztyük.

Az idén szép raktárt tartunk

Brassói és Gácsi posztókban,

Takarók és lópokrócokban.

DEBR

A kel-
jutott, s a
feljogosít t
jam, ha va
nék nagysá
pusztán ut
emléküvé t
által, han
lemetlen h
— Ké-
szép utitár
rám, melyé
gűl venni a
ba szándék
láthatta ur
vonatról. M
hol és min
A szer
siráshoz áll
ha meg nem
— Az
szony, hogy
gyen nyug
c y b a, s k
bizonyára u
Egy m
széde mnek
hogyan anyjáh